

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2006-730-0365
Dok.: JOK40769

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 af 22. november 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Varetægtsfængsling i isolation) (L 44).

Spørgsmål:

”Hvilke initiativer vil ministeren tage for

- 1) i videst muligt omfang at begrænse antallet og længden af isolationsfængslinger af unge under 18 år,
- 2) og – i det omfang isolationsfængsling af unge under 18 år ikke kan undgås, fordi der foreligger helt særlige omstændigheder, som gør isolationsfængsling påkrævet – at sikre, at varetægtsfængslingen foregår under forhold og vilkår, som tager hensyn til den ganske alvorlige og særlige belastning varetægtsfængsling i isolation udgør for unge under 18 år.”

Svar:

1. Under pkt. 2.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger har Justitsministeriet redegjort for antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation af unge under 18 år i perioden 2001-05. Antallet fordeler sig over perioden som følger:

2001:	1
2002:	3
2003:	5
2004:	5
2005:	4

Den gennemsnitlige varighed af de i alt 18 varetægtsfængslinger i isolation udgjorde 25,4 dage. Der har hovedsagelig været tale om sigtelser for meget alvorlig kriminalitet (røveri af særlig grov beskaffenhed, grov vold, drab og terrorisme).

2. Som det fremgår af tallene, sker varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år kun i ganske få tilfælde.

Med henblik på at tydeliggøre, at iværksættelse eller fortsat varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år bør have undtagelsens karakter – dvs. at isolation kun iværksættes eller fortsættes under helt særlige omstændigheder – foreslås imidlertid en række ændringer af de gældende regler i retsplejeloven.

For det første foreslås der i retsplejelovens § 770 b indsat et nyt stykke, hvorefter isolation af unge under 18 år kun kan iværksættes eller fortsættes, når de almindelige krav til proportionalitet er opfyldt, og der i øvrigt foreligger helt særlige omstændigheder, som gør det påkrævet.

I bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse er det bl.a. anført, at sådanne helt særlige omstændigheder f.eks. kan bestå i, at den forbrydelse, som den unge er sigtet for, er af meget alvorlig karakter, og der i den konkrete sags oplysninger findes et særlig stærkt behov for fængsling i isolation af den pågældende. Det er i bemærkningerne endvidere forudsat, at der ved afgørelsen må lægges meget stor vægt på den pågældendes alder således, at isolation som altovervejende hovedregel ikke sker, hvis den sigtede kun er 15 eller 16 år, og at isolation normalt heller ikke bør ske alene af hensyn til efterforskning mod andre, f.eks. når den unge under 18 år selv har tilstået. Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2.1. og 5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2 (retsplejelovens § 770 b, stk. 2).

For det andet foreslås den gældende ufravigelige overgrænse for varetægtsfængsling i isolation af unge under 18 år på 8 uger ændret til en normal 4-ugers grænse, der kun kan fraviges, hvis sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13 (terrorisme mv.).

Det er i den forbindelse væsentligt at være opmærksom på, at det forhold, at sigtelsen angår en forsætlig overtrædelse af straffelovens kapitler 12 eller 13, ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt til, at isolationsfængsling af en arrestant under 18 år kan opretholdes ud over 4 uger. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vil det således følge af retsplejelovens § 770 b, at opretholdelse af isolation ud over 4 uger kun vil kunne ske i helt ekstraordinære tilfælde, hvor den pågældende er mistænkt for en særdeles grov lovovertrædelse, og der foreligger en meget væsentlig risiko for, at vedkommende vil vanskeliggøre efterforskningen. Der henvises i øvrigt til pkt. 5.2.1. og 5.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7 (retsplejelovens § 770 c, stk. 5).

For det tredje foreslås det, at Rigsadvokatens godkendelse skal indhentes, inden politiet fremsætter anmodning om fortsat isolation af unge under 18 år ud over 4 uger, samt at forlængelse ikke kan ske, hvis Rigsadvokatens godkendelse ikke foreligger.

Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at sådanne anmodninger kun fremsættes i retten, hvis afgørende hensyn taler herfor og i øvrigt efter en ensartet praksis i hele landet. Der henvises herom til pkt. 6.2.1., 6.2.5. og 6.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 9 (retsplejelovens § 770 d, stk. 3).

3. Som omtalt under pkt. 8.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger er der i varetægtsbekendtgørelsen fastsat særlige regler, der har til formål at mindske den særlige belastning og risiko for forstyrrelse af det psykiske helbred, som er forbundet med varetægtsfængsling i isolation.

Det følger af disse regler bl.a., at varetægtsarrestanter, som er isolerede efter rettens bestemmelse, skal vejledes udførligt om de særlige rettigheder og tilbud, der tilkommer dem som isolerede. Endvidere påhviler det personalet løbende at være særligt opmærksom på, om isolerede varetægtsarrestanter har behov for øget personalekontakt, tilsyn af læge, herunder en psykiater, udvidet adgang til besøg mv. Særligt i forhold til varetægtsarrestanter, som undergives længerevarende isolation, påhviler det personalet at være opmærksom på, at det nævnte behov øges i takt med varigheden af isolationen.

Af reglerne i varetægtsbekendtgørelsen følger det endvidere, at varetægtsarrestanter, som er isolerede efter rettens bestemmelse, skal have tv stillet gratis til rådighed. De bør endvidere have tilladelse til besøg mindst 1 gang ugentligt. Den tilladte besøgstid må ikke være kortere end 1 time, og længerevarende besøg skal tillades i det omfang, forholdene tillader det. Varetægtsarrestanter, som har været isolerede efter rettens bestemmelse i mere end 14 dage, skal endvidere under den fortsatte isolation tilbydes regelmæssige og længerevarende samtaler med f.eks. præst, læge eller psykolog. Denne gruppe isolerede skal endvidere tilbydes særlig adgang til eneundervisning, arbejde eller anden godkendt aktivitet.

For unge under 18 år gælder endvidere reglerne i bekendtgørelse nr. 390 af 17. maj 2001 om behandlingen af 15-17-årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner. Efter bekendtgørelsens § 13 skal en institution, der modtager en varetægtsarrestant under 18 år, snarest muligt med udgangspunkt i den unges motivation og samlede forudsætninger søge at etablere et særligt behandlingsprogram f.eks. i form af undervisnings- eller aktiveringstilbud for den pågældende.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at de omtalte administrative regler om særlig personalekontakt mv. er egnede til at begrænse de negative virkninger, der må antages at være forbundet med varetægtsfængsling i isolation i sammenligning med ikke-isolation.

Som anført under pkt. 5.3. og 8.1.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger vil Justitsministeriet imidlertid tage initiativ til, at der udarbejdes administrative regler om *yderligere* personkon-

takt mv. for bl.a. unge under 18 år, hvis anbringelse i isolation undtagelsesvist opretholdes ud over 4 uger.